

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana

T: 01 428 40 00
F: 01 428 47 33
E: gp.mnz@gov.si
www.mnz.gov.si

Republika Slovenija

Urad Vlade RS za komuniciranje

gp.ukom@gov.si

Številka: 092-17/2019/4 (11-04)
Datum: 23. 1. 2019

**Zadeva: Predlagam.vladi.si predlog 9680-30: Prepoved prodaje pirotehnik -
odgovor Ministrstva za notranje zadeve**
Zveza: Vaš dopis št. 092-30/2019/1 z dne 14. 1. 2019

Na Ministrstvu za notranje zadeve smo preučili predloga posredovan preko spletnega orodja *predlagam.vladi.si*, ki se nanaša na prepoved prodaje pirotehnik in nanj podajamo naslednji odgovor oz. stališče:

Področje prodaje in uporabe pirotehničnih izdelkov ureja Zakon o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih (Uradni list RS, št. 35/08 in 19/15), ki pirotehnične izdelke glede na vrsto uporabe, namen, raven nevarnosti in raven hrupa, ki ga pirotehnični izdelek povzroča, razvršča v kategorije F1, F2, F3, F4 (ognjemetni izdelki), T1 in T2 (pirotehnični izdelki za odrska prizorišča) ter P1 in P2 (drugi pirotehnični izdelki). Ognjemetne izdelke kategorije F1, F2, T1, P1 in fontane ter baterije in kombinacije iz kategorije F3, lahko kupujejo in uporabljajo fizične osebe, vse ostale izdelke iz kategorije F3, ter kategorij F4, T2 in P2 pa lahko kupujejo, posedujejo ali uporabljajo le pravne osebe ali podjetniki, ki imajo ustrezno dovoljenje za promet s pirotehničnimi izdelki.

Prostorsko ter časovno je omejena prodaja in uporaba le ognjemetnih izdelkov kategorije F1, katerih glavni učinek je pok (sem sodijo predvsem nenevarni pirotehnični izdelki, ki predstavljajo zelo majhno nevarnost, povzročajo zanemarljivo raven hrupa in so namenjeni uporabi v strnjenih naseljih, vključno z izdelki, ki so namenjeni uporabi v stanovanjskih zgradbah in drugih zaprtih prostorih). Prodaja teh ognjemetnih izdelkov (kategorije F1, katerih glavni učinek je pok), je dovoljena od 19. do 31. decembra, njihova uporaba pa je dovoljena od 26. decembra do vključno 1. januarja. V skladu s harmoniziranimi standardi v kategorijo F1 spada le nekaj izdelkov, katerih glavni učinek je pok, in sicer so to npr. pokajoče vžigalice, (pokajoči) trak, božične pokalice, pasje bombice, pokajoči konfeti.... Ostali izdelki, ki imajo glavni učinek pok, so petarde, dvojne petarde, bliskovne petarde, poskakujoče petarde, ki pa ne sodijo v kategorijo F1, temveč v kategorijo F2 in F3 (nekatero pa celo v kategorijo F4). Prodaja, posest in uporaba ognjemetnih izdelkov kategorije F2 in F3, katerih glavni učinek je pok, pa je fizičnim osebam prepovedana. To so izdelki, ki so po mnenju javnosti najbolj moteči med vsemi pirotehničnimi izdelki, vsebujejo pa večjo količino neto mase tistih eksplozivnih snovi v posameznem izdelku, zaradi česar povzročajo večjo jakost poka oziroma hrupa. Poleg tega je fizičnim osebam

prepovedana tudi uporaba ognjemetnih izdelkov kategorije F1, katerih glavni učinek je pok, na določenih krajih, kakor tudi predelava pirotehničnih izdelkov zaradi povečanja učinka, uporaba pirotehničnih izdelkov v drugih predmetih, lastna izdelava pirotehničnih izdelkov ali zmesi in preprodaja pirotehničnih izdelkov.

Opredelitev posamezne kategorije glede nevarnosti, ravni hrupa in namena uporabe sledi določbam Direktive 2007/23/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. 5. 2007 o dajanju pirotehničnih izdelkov v promet oziroma prenovljene Direktive 2013/29 z 12. junija 2013 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z dostopnostjo pirotehničnih izdelkov na trgu. Razvrstitev pirotehničnih izdelkov opravi proizvajalec glede na vrsto uporabe, namen, raven nevarnosti in glede na raven hrupa, ki ga pirotehnični izdelek povzroča, potrdi pa jo priglašeni organ za ugotavljanje skladnosti, ki po končanem in uspešnem testiranju zanje izda listino o skladnosti oziroma CE certifikat. To je s strani Evropske komisije potrjen akreditiran laboratorij, ki pirotehnične izdelke testira v skladu s harmoniziranimi EN standardi. Priglašeni organov za ugotavljanje skladnosti pirotehničnih izdelkov je 14 in se nahajajo v Franciji, Španiji, Luksemburgu, Nemčiji, Madžarski, Slovaški, Poljski, Romuniji, Češki, Avstriji in Hrvaški. Zakon o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih določa še, da se pirotehnični izdelki lahko dajo v promet oziroma se smejo začeti uporabljati, če je bila njihova skladnost ugotovljena po predpisanem postopku in imajo oznako CE.

Z Direktivo 2007/23/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. 5. 2007 o dajanju pirotehničnih izdelkov v promet in prenovljeno Direktivo 2013/29/ES z 12. junija 2013 o harmonizaciji zakonodaj držav članic v zvezi z dostopnostjo pirotehničnih izdelkov na trgu, je bila z julijem 2010 (za ognjemetne izdelke kategorije F1, F2 in F3) oziroma julijem 2013 (za vse ostale kategorije pirotehničnih izdelkov) uvedena obvezna označitev pirotehničnih izdelkov z oznako CE. Z oznako CE, kot že prej navedeno, so označeni izdelki, ki so testirani v akreditiranih laboratorijih in naj ne bi povzročali dodatne obremenitve okolja ter so varni za uporabo, kar pomeni, da Evropa svojo politiko gradi na kakovosti izdelkov.

V okviru projekta PROSAFE¹, ki je (so) financiran s strani Evropske Unije, je bilo v letu 2011 in 2014 opravljeno naključno vzorčenje pirotehničnih izdelkov, ki so označeni z oznako CE in so že dostopni na evropskem trgu. Naključno izbrani pirotehnični izdelki, ki imajo oznako CE (kar pomeni, da so bili že pregledani in testirani v akreditiranih priglašeni organih za ugotavljanje skladnosti), so bili ponovno poslani na testiranje in pregled z namenom, da se ugotovi, ali izpolnjujejo vse varnostne zahteve in so proizvedeni v skladu s harmoniziranimi standardi. Odvezeti vzorci pirotehničnih izdelkov so bili poslani priglašeni organu za ugotavljanje skladnosti, ki predhodno ni ugotavljal skladnosti teh izdelkov. V letu 2011 je v projektu sodelovalo 10 držav (Belgija, Bolgarija, Danska, Malta, Norveška, Poljska, Portugalska, Švedska, Nizozemska, Slovenija) in Islandija, leta 2014 pa Belgija, Bolgarija, Grčija, Islandija, Luksemburg, Nizozemska, Norveška, Poljska in Slovenija. Poleg tega smo države članice EU dolžne Evropski komisiji vsako leto pošiljati poročilo o morebitnih nesrečah, ki so zgodile zaradi uporabe pirotehničnih izdelkov. Poročilo vsebuje podatke o skupnem številu poškodb, podatke o poškodbah po starostnih skupinah, podatke o vrsti in stopnji poškodbe, vrsti pirotehničnega izdelka, ki je povzročil poškodbo, ali je bila nesreča posledica nepravilne uporabe ali napake v delovanju izdelka ter ali je bil izdelek zakonsko dovoljen v državi. Ti podatki so z vidika vrednotenja učinkov direktive v prihodnosti zelo pomembni, saj želi Evropska komisija ugotoviti ali uvedba ugotavljanja skladnosti prispeva k varnejši uporabi in ali je potrebno sprejeti še dodatne ukrepe. Vse navedene aktivnosti pa pomenijo, da Evropa svojo politiko gradi na kakovosti izdelkov in ne na prepovedi uporabe pirotehničnih izdelkov.

¹ PROSAFE (forum za varnost izdelkov v Evropi) je neprofitna strokovna organizacija za organe za nadzor trga in uradnike iz celotnega evropskega gospodarskega prostora. Njen glavni cilj je izboljšati varnost uporabnikov izdelkov in storitev v Evropi.

Pri pripravi sprememb in dopolnitev Zakona o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih je Ministrstvo za notranje zadeve v letu 2014 pridobilo podatke o ureditvi prodaje in uporabe pirotehničnih izdelkov v posameznih državah članicah. Iz pridobljenih podatkov izhaja, da imajo podobno ureditev, kot jo ima Slovenija, torej prepoved uporabe različnih vrst petard kategorije F2 in F3, tudi v nekaterih drugih Evropskih državah kot npr. na Irskem, v Švedski, Romuniji in Združenem kraljestvu. V ostalih državah članicah je uporaba petard in ostalih pirotehničnih izdelkov dovoljena. Poleg tega iz primerjalne analize še izhaja, da popolne prepovedi prodaje in uporabe pirotehničnih izdelkov nima nobena država članica Evropske unije. Mnenja smo, da prepoved prodaje pirotehničnih sredstev ni smiselna, saj se je z vstopom naše države v Evropsko unijo odprtost naših meja še povečala in s tem posledično povečala tudi prosta dostopnost pirotehničnih izdelkov v tujih državah. Nobena naša sosednja država take prepovedi ne pozna, niti je ne pozna nobena druga država članica Evropske unije, pač pa so celo same proizvajalke pirotehničnih izdelkov in imajo dovoljeno uporabo pirotehničnih izdelkov z močnejšimi polnitvami kot pri nas. Torej bi bila prodaja pirotehničnih izdelkov prepovedana, njihova uporaba pa ne, zaradi česar predlog o prepovedi prodaje ne bi bil smisel.

Ministrstvo za notranje zadeve skrbno spremlja promet in uporabo pirotehničnih izdelkov. V ta namen Policija že več let opravlja analizo uporabe pirotehničnih izdelkov in jo tudi objavi na svetovnem spletu (<http://www.policija.si/index.php/statistika/javni-red-in-mir>). Iz teh analiz je razvidno, da policija v času božičnih in novoletnih praznikov poostri nadzor na meji, nad prevozom pirotehničnih izdelkov v notranjosti države, nad prodajo pirotehničnih izdelkov v trgovinah, sejmih itn. ter seveda nad uporabo teh izdelkov. Ministrstvo za notranje zadeve oziroma Policija izvaja tudi preventivne ukrepe, in sicer tako, da osvešča ljudi pri uporabi pirotehničnih izdelkov (v šolah, preko medijev in zdravstvenih ustanov). Iz omenjenih analiz je razvidno, da je najbolj moteča za ljudi in živali uporaba ognjemetnih izdelkov kategorije F2 in F3, katerih glavni učinek je pok ter doma izdelanih oziroma predelanih pirotehničnih izdelkov. Nepravilna uporaba teh pirotehničnih izdelkov pa je tudi v večini primerov vzrok za težke telesne poškodbe. Ognjemetni izdelki kategorije F2 in F3, katerih glavni učinek je pok in doma izdelani pirotehnični izdelki so namreč že po veljavni zakonodaji že deset let prepovedani, pa se kljub vsem ukrepom in negativnim posledicam še vedno uporabljajo (kar posledično kaže na dejstvo, da si ljudje teh izdelkov želijo). Na slednje nedvomno vpliva tudi okoliščina, da je prodaja in uporaba ognjemetnih izdelkov kategorije F2 in F3, katerih glavni učinek je pok, v sosednjih državah dovoljena. To pa je tudi razlog za mnenje, da sprememba zakonodaje v smislu prepovedi prodaje pirotehničnih izdelkov ne bi prinesla zelenega rezultata. Menimo, da še večje osveščanje ljudi ob sočasnem nadzoru nad prometom in uporabo pirotehničnih izdelkov lahko dolgoročno doprinese k zmanjšanju zlorabe pirotehničnih izdelkov. Za učinkovit nadzor nad prodajo pirotehničnih izdelkov si prizadeva tudi Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve, ki vsako leto izvede povprečno 60 inšpekcijskih nadzorov po državi, predvsem v decembrskem času. Posebna pozornost je namenjena tudi trgovcem na debelo, katere se nadzira že v spomladanskih mesecih in sicer z namenom, da se pravočasno odpravijo vse morebitne pomanjkljivosti in nepravilnosti, tako da so pirotehnični izdelki na prodajnih policah čim bolj varni in skladni z veljavno zakonodajo.

Na koncu naj še enkrat poudarimo, da je že po sedaj veljavni zakonodaji fizičnim osebam prepovedana prodaja, posest in uporaba najbolj motečih ognjemetnih izdelkov kategorije F2 in F3, katerih glavni učinek je pok, kakor tudi preprodaja pirotehničnih izdelkov, predelava pirotehničnih izdelkov zaradi povečanja učinka, uporaba pirotehničnih izdelkov v drugih predmetih ter lastna izdelava pirotehničnih izdelkov ali zmesi, ki so tudi bistven razlog za nesreče in poškodbe. Samo nespoštovanje zakonodaje je širše kulturno, zgodovinsko, socialno in družbenoekonomsko pogojeno, torej je na nek način odsev oziroma ogledalo družbe, zato smo prepričani, da je potrebno vztrajati pri preventivnih aktivnostih ter nadzoru, ki jih tako policija, kot inšpektorat, že vrsto let izvajata.

Kot izhaja iz našega stališča, je področje prodaje pirotehničnih izdelkov primerno urejeno, zato menimo, da predlog ni primeren za nadaljnjo obravnavo

S spoštovanjem,

mag. Melita Šinkovec
državna sekretarka